

B.A. Part-II (Semester-IV) (Old) Examination**(Optional Subject)****RASHTRASANT TUKDOJI THOUGHT**

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80]

सूचना :—(1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(3) प्रश्न क्रमांक 5 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत.

1. 'राष्ट्रसंताचे साहित्य मानवतेचा समतोल साधणारे साहित्य आहे ? त्या विधानाची सत्यता पटवा.

किंवा

मराठीमध्ये साहित्य निर्मिती करणाऱ्या महानुभाव पंथाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

16

2. क्रांतिवीणा भजनावलीतून प्रगटणारी राष्ट्रीय भावना राष्ट्रसंत कशाप्रकारे संक्षेपित करतात ते सांगा.

किंवा

राष्ट्रसंत आपल्या विविध भजनावलीतून जीवन-जागृती कशाप्रकारे करतात ते सांगा.

16

3. लघुत्तरी प्रश्न सोडवा :

(अ) 'युगप्रभात' मध्ये राष्ट्रसंत भविष्यकाळाची कोणती नोंद घेतात ?

4

(ब) 'गीताप्रसाद' चे मर्म उलगडून दाखवा.

4

(क) 'आत्मशक्ती' हेच उपासनेचे खरे बळ होय असे तुकडोजी महाराज का म्हणतात ?

4

(ड) 'हितबोधातून' संतांचे कोणते कार्य दिसून येते ?

4

किंवा

(क) 'हितबोधातून' राष्ट्रसंतांचे कोणते प्रखर विचार दिसून येतात ?

4

(ख) राष्ट्रसंतांच्या 'विश्वशांतीयोगाचा' आशय पटवून सांगा.

4

(ग) 'युगप्रभातमधून' राष्ट्रसंतांची कोणती तळमळ प्रगट होते ?

4

(घ) 'गीताप्रसाद'चे महत्त्व पटवून सांगा.

4

4. थोडक्यात उत्तरे लिहा :

- (च) राष्ट्रसंतांनी गुरुमहिमा कोणत्या शब्दांत व्यक्त केला ? 4
- (छ) गुरुकृपेनेच दिव्यगुण प्राप्त होतात असे राष्ट्रसंत का म्हणतात ? 4
- (ज) 'राष्ट्रसंत 'विभूतीगुणवर्णन' कोणत्या शब्दात करतात ? 4
- (झ) सर्व धर्माचे सार एकच आहे असे राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांना का वाटते ? 4

किंवा

- (ट) राष्ट्रसंतांनी ईश्वरविषयीची ओढ कशी व्यक्त केली ? 4
- (ठ) फसव्या समाजापासून स्वतःचे रक्षण करण्याचे कोणते उपाय राष्ट्रसंत सूचितात ? 4
- (ड) धर्माचे मूळतत्त्व लोक विसरले आहेत असे राष्ट्रसंतांना का वाटते ? 4
- (ढ) राष्ट्रसंतांच्या रचना व्यक्तिधर्माकडून राष्ट्रधर्माकडे कशा जातात ते सांगा. 4

5. अचूक पर्याय निवडा :

- (1) 'संतवाङ्मयाचे जनसाहित्यमूल्य' या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत ?
(अ) डॉ. मधुकर वाकोडे	(ब) डॉ. सुदाम सावरकर
(क) डॉ. सदानंद इंगले	(ड) रामशेवाळकर
- (2) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांचे पूर्ण नांव सांगा :
(अ) माणिक सीताराम गोडघाटे	(ब) माणिक बंडोजी इंगले
(क) माणिक सीताराम जगदाले	(ड) माणिक बंडोजी पिंगळे
- (3) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांचा पुढीलपैकी ग्रंथ कोणता ?
(अ) एकनाथी भागवत	(ब) गीत रामायण
(क) ग्रामगीता	(ड) जाहिरनामा
- (4) 'देव बाजारचा भाजीपाला नाही रे' हे भजन कोणी लिहिले ?
(अ) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज	(ब) संत सेना न्हावी
(क) संत कान्होपात्रा	(ड) चोखामेळा
- (5) केल्यानेच भाग्य फळते । केल्याने स्वर्गसुख मिळते । केल्यानेच सर्व काही होते _____ ॥
(अ) मानवाचे	(ब) दानवाचे
(क) देवाचे	(ड) कोणाचे

- (6) राष्ट्रसंतांची _____ प्रार्थना प्रसिद्ध आहे.
- (अ) सामुदायिक (ब) एकाकी
(क) अष्टांगीक (ड) वर्गीकरणात्मक
- (7) राष्ट्रसंतांनी भजने लिहिताना _____ हे नंव धारण केले.
- (अ) तुकड्यादास (ब) रामदास
(क) देवदास (ड) यापैकी नाही
- (8) घणाचे घाव घालावे, गळावा घाम अंगीचा यशोदेवी तयासाठी करी घे हार _____.
- (अ) सापाचा (ब) कोपाचा
(क) पुष्पाचा (ड) तुपाचा
- (9) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांचे जन्म गाव _____ आहे.
- (अ) अमरावती (ब) अडयाळ टेकडी
(क) गुरुकुंज मोऱ्यारी (ड) यावली शहीद
- (10) 'या झोपडीत माझ्या' हे भजन कोणी लिहिले?
- (अ) संत गाडगेबाबा (ब) गुलाबराव महाराज
(क) लहानुजी महाराज (ड) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
- (11) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांच्या गुरुची समाधी _____ येथे आहे.
- (अ) यावळी (ब) गुरुकुंज
(क) बरखेड (ड) अडयाळ
- (12) तन-मन-धन से सहा सुखी हो। भारत देश हमारा' या राष्ट्रबंदनेचे कवी कौन ?
- (अ) संत ज्ञानेश्वर (ब) संत तुकाराम
(क) संत रामदास (ड) राष्ट्रसंत तुकडोजी
- (13) राष्ट्रसंतांनी हिंदू धर्माचे प्रतिनिधित्व _____ देशात केले.
- (अ) जपान (ब) श्रीलंका
(क) नेपाळ (ड) चिन

(14) राष्ट्रसंतांची भजने _____ भाषेत उपलब्ध आहे.

(अ) हिंदी-मराठी	(ब) उर्दू-कन्नड
(क) बंगाली-हिंदी	(ड) इंग्रजी-पारशी

(15) राष्ट्रसंतांची ग्रामगीता _____ प्रकारात मोडते.

(अ) ओविबद्ध	(ब) कथनात्मक
(क) निबंध	(ड) चरित्र

(16) सामुदायिक प्रार्थना _____ च्या वेळी करतात.

(अ) सायंकाळ	(ब) दिवसा
(क) सकाळी	(ड) रात्री

$1 \times 16 = 16$